DOI: [10.32702/2307-2105-2020.11.102](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.102)

УДК 657.01.330.34

*О. В. Руденко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Державний університет економіки та технологій
ORCID ID: 0000-0001-7293-7773
О. М. Кондратюк,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Державний університет економіки та технологій
ORCID ID: 0000-0003-1000-0568
А. С. Горєва,
студентка магістратури спеціальності «Облік і оподаткування»,
Державний університет економіки та технологій
ORCID ID: 0000-0002-2592-3907*

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ: СУТНІСТЬ, ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ ТА НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

*O. Rudenko
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation,
State university of economics and technology
O. Kondratiuk
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation,
State university of economics and technology
A. Horieva
Master student of the Department of Accounting and Taxation,
State university of economics and technology*

BUSINESS SOCIAL RESPONSIBILITY: ESSENCE, ACCOUNTING ASPECT AND NON-FINANCIAL STATEMENTS

Стаття присвячена дослідженню сутності та необхідності ведення бізнесу в соціально відповідальний спосіб, формуванню адекватної системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління соціально відповідального бізнесу, зокрема, розкрито місце, завдання обліку соціально відповідальної діяльності та нефінансової звітності у формуванні результатів реалізації концепції соціально відповідального бізнесу. Досліджено дефініції понять «соціальна відповідальність бізнесу», «соціальний облік», «нефінансова звітність» та розкрито їх значення для розвитку бізнесу. Визначено сутність концепції сталого розвитку та соціальної відповідальності бізнесу.

Проаналізовано проблеми теорії і практики соціального обліку й нефінансової звітності як інструментів реалізації соціальної відповідальності. Зроблено висновок, що подальші дослідження варто зосередити на вивченні та розробці методики соціального обліку в

розрізі суб'єктів, принципів, методів, а також на напрямках та способах стандартизації нефінансової звітності з врахуванням особливостей функціонування вітчизняних компаній.

Nowadays non-economic indicators of the enterprise such as the employees level of social security, the quality control introduction, the development of environmentally friendly and energy-saving technologies, etc. are of utmost importance in the activities of domestic and foreign businesses, along with economic factors. It explains the grounds for corporate social responsibility becoming widespread progressively in recent years and turning into a global business concept which defines the core ideas, the modern format of entrepreneurial activity. The proliferation of this concept makes it necessary to form new methodological approaches aimed at reflecting social consequences of management decisions and development of effective accounting and analytical support to meet information needs. Social accounting and non-financial reporting are becoming tools of information support.

The article is devoted to the study of essence and necessity of doing business in a socially responsible way, formation of an adequate system of information and analytical support of socially responsible business management, in particular, the place, tasks of socially responsible activity and non-financial reporting. The definitions of the concepts "business social responsibility", "social accounting", "non-financial reporting" are studied and their significance for business development is revealed. The essence of the concept of sustainable development and business social responsibility is determined.

The issues of theory and practice of social accounting and non-financial reporting as tools for the social responsibility implementation are analyzed.

It is established that the Ukrainian practice of social accounting and non-financial reporting, although based on international standards, but lags far behind foreign companies in the number and quality of reports. This circumstance is explained by the lack of a unified regulatory framework for social accounting and non-financial reporting, the lack of national systemic approaches to accounting, methodological tools for compiling non-financial reporting. Therefore, further research should focus on the study and development of social accounting methods in terms of entities, principles, methods, as well as areas and ways of non-financial reporting standardization, taking into account the domestic companies peculiarities.

Ключові слова: сталий розвиток; соціальна відповідальність бізнесу; бухгалтерський облік; соціальний облік; нефінансова звітність.

Key words: sustainable development; social responsibility of business; accounting; social accounting; non-financial reporting.

Постановка проблеми. Сьогодні у діяльності вітчизняних та зарубіжних підприємств поряд з економічними чинниками все більшу роль у забезпеченні конкурентоспроможності, досягненні високої продуктивності та прибутковості починають відігравати неекономічні показники роботи підприємства – рівень соціального забезпечення працівників, запровадження на підприємстві механізму контролю якості, впровадження екологічно безпечних та енергозберігаючих технологій, тощо. І тому соціальна відповідальність бізнесу останніми роками набуває все більшого поширення та перетворилась на загальносвітову бізнес концепцію, котра визначає ключові ідеї, сучасний формат підприємницької діяльності. Для досягнення цілей стратегії соціальної відповідальності суб'єкти господарювання повинні враховувати необхідність одержання оперативної, достовірної інформації про соціальні заходи та вплив підприємства на різні сторони життя суспільства. Такими інструментами інформаційного забезпечення стають соціальний облік та нефінансова звітність. Вітчизняний досвід ведення соціального обліку та складання соціальної звітності демонструє відсутність єдиної точки зору щодо їх суті та завдань, що обумовлює необхідність в подальших дослідженнях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання соціальної відповідальності бізнесу у своїх працях висвітлювали вітчизняні та зарубіжні вчені: М. Фрідмана, П. Друкера, Т. Бредгарда, Ф. Котлера, А.М. Колот, А. Я. Кузнєцова, І.Г. Савченко та ін. Ідею соціально направленої бухгалтерського обліку активно розвивають в своїх роботах вітчизняні вчені-обліковці О.В. Будько, С.О. Левицька, Н.Л. Правдюк, Н.М. Малюга, Л.В.

Чижевська, М.С. Пушкар та ін. Однак систематизований підхід до побудови соціального обліку як у працях науковців, так і на вітчизняних підприємствах здебільшого відсутній.

Суттєвий внесок у дослідження щодо формування за змістом нефінансової звітності зробили такі вчені, як І.В. Жиглей, С.Я. Король, О.А. Лаговська, О.М. Харитонova, В. Лень.

Віддаючи належне науковим доробкам вчених у дослідження різних аспектів обліку соціально відповідальної діяльності та формування нефінансової звітності, слід зазначити, що ці питання на сьогодні залишаються дискусійними та потребують подальшого дослідження.

Мета. Метою статті є дослідження теоретичних основ концепції соціальної відповідальності бізнесу та її облікових аспектів, а також обґрунтування необхідності розбудови внутрішніх процесів нефінансового звітування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття соціальної відповідальності виникло у кінці двадцятого століття, воно ще не цілком утверджено і не існує єдиного підходу до визначення трактування соціальної відповідальності, але незмінно залишається його суть, бізнес повинен бути соціально-орієнтованим по відношенню до власних працівників, держави, суспільства, навколишнього середовища і споживачів.

Звертаючись до теоретичних засад варто зазначити, що у багатьох розроблених концепціях соціальної відповідальності часто заміщувалася іншими визначеннями. Так, найбільш відомими серед них є «соціальна відповідальність бізнесу», «корпоративна соціальна діяльність», «етика бізнесу», тощо.

Для точнішого розуміння сутності соціальної відповідальності розглянемо тлумачення даної категорії в різних джерелах (табл. 1).

Таблиця 1.
Визначення поняття «соціальна відповідальність бізнесу»
(«корпоративна соціальна відповідальність»)

Джерело	Тлумачення
Міжнародний стандарт ISO26000 [1, с. 71]	Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) – це та діяльність (а саме продукцію і послуги) на суспільство і навколишнє середовище, що реалізується через прозору і етичну поведінку, відповідає сталому розвитку та добробуту суспільству, враховує очікування зацікавлених сторін, поширена в усій організації і несує перешкоди відповідному законодавству і міжнародним нормам поведінки.
Зелена книга Європейського союзу [1, с. 71]	Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) – це концепція, згідно з якою компанії інтегрують соціальні та екологічні питання у свою комерційну діяльність та взаємодію із зацікавленими сторонами на добровільній основі.
Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 року [2]	Соціальна відповідальність бізнесу – це свідоме відношення суб'єктів господарської діяльності до вимог соціальної необхідності, соціальних завдань, морально-етичних норм та цінностей, розуміння наслідків своєї діяльності для суспільства, держави, споживачів, ділових партнерів та своїх працівників.

Джерело: Складено автором на основі [1,2]

Проведений нами аналіз свідчить, що на сьогодні не існує єдиного наукового підходу до трактування категорії «соціальна відповідальність бізнесу». Найбільш повним, на нашу думку, є визначення соціальної відповідальності бізнесу як самостійна, ініціативна, систематична діяльність суб'єктів господарювання щодо формування взаємовідносин із суспільством, органами влади, населенням, партнерами з метою узгодження та/або задоволення соціальних, економічних, фінансових, етичних інтересів усіх груп зацікавлених користувачів на взаємовигідних умовах для досягнення як економічних, так і соціальних результатів.

Компанії, які обрали стратегію соціальної відповідальності, отримують ряд переваг, а саме: формування позитивного іміджу компанії; підвищення інтересу інвесторів; поліпшення взаємовідносин із громадськістю та місцевою владою; підвищення мотивації та продуктивності працівників; збільшення обсягів продажу та ринкової частки. Підтвердженням цього є дані дослідження компанії Your Cause в області соціальної відповідальності бізнесу, згідно з яким 66% споживачів готові платити більше за товари підприємств, діяльність яких відповідає концепції сталого розвитку; у соціально відповідальних компаній продуктивність праці зростає на 13%; у підприємств, які впроваджують програми корпоративної соціальної відповідальності на 50% зменшується плинність кадрів і відповідно зростає лояльність персоналу.

У сучасних умовах основні цілі та завдання соціальної відповідальності на рівні підприємства повністю взаємопов'язані з Цілями сталого розвитку 2016-2030 «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року». Цим документом передбачено 17 цілей та 169 завдань в економічній, соціальній та екологічній сферах розвитку суспільства [3].

Велике значення для розвитку та впровадження соціальної відповідальності в діяльності підприємств України має представлена 15 вересня 2017 року Урядом Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку адаптовані з урахуванням специфіки національного розвитку [3].

Наразі соціальна відповідальність в Україні перебуває в стадії становлення, але щороку збільшується кількість компаній в Україні, які реалізують проекти соціальної відповідальності бізнесу, створюють стратегії

сталого розвитку, випускають нефінансові звіти. Сьогодні в Україні більше 70 міжнародних та українських компаній, які приділяють увагу корпоративній соціальній відповідальності. Це, зокрема, ПАТ «Укрзалізниця», ДТЕК, Ернст енд Янг, Хюндай Мотор Україна.

Основою інформаційної системи підприємства є бухгалтерський облік. На побудову бухгалтерського обліку підприємств впливають особливості виробничого процесу та його взаємозв'язок з навколишнім середовищем. Тому проблеми його організації та методології набувають особливої уваги.

У зв'язку з динамічним розвитком концепції сталого розвитку для інформаційного забезпечення соціально відповідальної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання з'явився новий вид бухгалтерського обліку – соціальний облік. Огляд наукових публікацій показав, що під соціальним обліком слід розуміти відображення фактів господарської діяльності в рамках економічних та організаційних заходів використання, збереження, розвитку трудових ресурсів підприємства з урахуванням еколого-економічного забезпечення їх реалізації [4, с. 257].

Соціальний облік призначений для вирішення питань, пов'язаних з соціальними і екологічними наслідками діяльності суб'єктів господарювання в усіх їх проявах та наданням інформації про виконання соціальних програм; формуванням нефінансової звітності.

В Україні, на сьогоднішній день, немає єдиного нормативно-правового акту, що регулює ведення соціального обліку та формування відповідних показників нефінансової звітності, тому звітують українські компанії згідно міжнародних стандартів та за власним досвідом. Найбільш поширеними стандартами ведення соціального обліку та підготовки нефінансової звітності сьогодні є GRI та AA1000, вибір яких залежить від потреб компанії.

Нині у фокусі соціальної відповідальності перебуває проблема розроблення глибокої методології та досконалих прикладних сценаріїв у веденні соціального обліку, підготовці й оприлюдненні нефінансової звітності, що дозволяє задокументувати виконання соціальних завдань, яке опосередковано чи неповною мірою відображене в системі бухгалтерського обліку. Це сприятиме налагодженню зав'язків із громадськістю та завоюванню довіри заінтересованих сторін завдяки відкритому, об'єктивному висвітленню їхнього внеску в розв'язання економічних, соціальних, екологічних питань [5, с. 39].

Найважливішим орієнтиром соціального обліку та звітності слугують соціальні пріоритети підприємства (організації) згідно з наявною соціальною політикою. У контексті посилення соціальної відповідальності соціальний облік має стати не окремим видом обліку, а структурним елементом системи традиційного бухгалтерського обліку [5, с. 41].

Більшість вітчизняних дослідників соціального обліку визначають основним його об'єктом соціальні витрати, які виникають у ході виконання завдань соціально відповідальної діяльності. До складу соціальних витрат відносять витрати на: регульований законодавством соціальний пакет; розвиток персоналу; охорону праці та техніку безпеки; мотивацію; утримання власних об'єктів соціальної сфери; забезпечення якості продукції; гарантійне обслуговування; витрати на охорону навколишнього природного середовища, екологічні платежі; благодійну допомогу; участь у регіональних програмах розвитку, підтримку спортивного, культурного життя суспільства.

Науковцями вже зроблено ґрунтовні кроки для впровадження методики соціального обліку у підприємствах України. Так, Н. Л. Правдюк сформувала складові соціальних витрат з ідентифікацією їх в обліку [6, с. 96]; О.В. Будько [7, с. 37] розроблено Робочий план рахунків для обліку господарських операцій, пов'язаних із соціально відповідальною діяльністю, суть якого полягає у відкритті аналітичних рахунків до основних рахунків бухгалтерського обліку за видами діяльності: основні бізнес-процеси, соціальна діяльність, екологічна діяльність. Дослідник проблем соціального обліку С.О. Левицька [4, с. 260] у своїх розробках торкається питання фактичного відображення в обліку соціального пакета з власними пропозиціями. Інші науковці торкаються питань екологічної складової соціального обліку [8].

Особливістю соціально відповідальної діяльності є те, що економічні вигоди внаслідок впровадження соціальних заходів, відобразити в обліку під час їх реалізації неможливо. Навіть володіючи інформацією про величину пов'язаних з ними витрат, визначити точний розмір доходу внаслідок соціальних дій є дуже сумнівним, а сформулювати фінансовий результат від цієї діяльності взагалі можливо лише теоретично [4, с. 261].

Інструментом інформування стейкхолдерів про ефект від ведення бізнесу в соціально відповідальний спосіб, слугує нефінансова звітність. Так, розкриття інформації у звітності про сталий розвиток компаній через нефінансові (соціальні) звіти, дозволить представити дані не про те, скільки та яких хороших справ зроблено, а про те, яких змін вдалося досягнути за результатами цих хороших справ. Отже, звітність про стійкий розвиток компаній дозволить стейкхолдерам оцінити ефективність діяльності компанії, виходячи з їх інформаційних запитів, а реалізація соціальних заходів приводить до підвищення ділової репутації компанії.

Нефінансова звітність в Україні знаходиться на етапі активного розвитку і має значний не задіяний потенціал, зважаючи на невисокий відсоток кількості компаній, які звітують.

Проведений аналіз показав, що інформація, яка міститься на офіційних сайтах більшої частини вітчизняних компаній у розділі корпоративної соціальної відповідальності, фактично є напрямками розвитку соціальної відповідальності, а не звітами. Закріплення на законодавчому рівні обов'язкового застосування нефінансових звітів (у літературі є різні визначення: нефінансові звіти, звіти про сталий розвиток, звіти про корпоративну соціальну відповідальність) – це суттєвий крок до європейських стандартів ведення бізнесу

прозоро та відповідально: сигнал іноземному інвесторові про те, що компанія має довгостроковий план розвитку, піклується про свою репутацію, і відповідно, заслуговує на довіру.

За визначенням Глобальної ініціативи зі звітності, термін «звітність зі сталого розвитку» означає інформацію, яка охоплює економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності організації [5, с. 40].

За даними дослідження Інституту відповідальності інвесторів близько 78% компаній у світі готують нефінансові звіти, а також, все більше компаній (40% на міжнародній арені) почали включати нефінансові показники в щорічні звіти.

Нефінансова звітність є одним із інструментів підвищення якості корпоративного управління та моніторингу сталого розвитку компаній, і засобом поліпшення діалогу зі стейкхолдерами.

В міжнародній практиці найбільш поширені наступні три підходи до формування нефінансових звітів. Перший, заснований на Глобальному договорі, є досить розповсюдженим, зважаючи на простоту формування. Він передбачає складання Звіту про прогрес реалізації принципів Глобального договору. Другий підхід базується на системі Глобальної ініціативи зі звітності (GRI), передбачає формування Звіту зі сталого розвитку, який розкриває інформацію про діяльність підприємства не тільки в економічній області, але ще й в екологічній, соціальній сферах управління. Третій підхід передбачає складання Звіту із корпоративної соціальної відповідальності за стандартом AA1000, заснований на діалозі із стейкхолдерами [9].

В Україні серед стандартів звітності популярним є стандарти GRI. Але нерозробленість методологічного інструментарію в Україні є наслідком різноманітності видів звітів. Кожне підприємство визначає формат соціальної звітності відповідно до власних потреб.

В державі сформувалася група компаній лідерів нефінансового звітування, які значною мірою визначають напрямок його розвитку, виконуючи роль першопроходців. Перший в Україні звіт із корпоративної соціальної відповідальності був підготовлений та опублікований у 2005 році компанією «Систем Кепітал Менеджмент» (СКМ). Така ініціативність компанії дозволила їй посісти одне з ключових місць у сфері розвитку СББ, і вже сьогодні компанія єдина серед вітчизняного бізнесу підготувала чотири соціальних звіти.

Згідно з дослідженням проведеним Центром «Розвиток Корпоративної соціальної відповідальності» лише 13% вітчизняних компаній готували нефінансові звіти в 2018 році. Серед компаній, які готують звіти – МЕТІНВЕСТ, ТОВ «Нестле Україна», Соса-Сола, ТОВ «Нова Пошта». Отже, ті, хто починає готувати нефінансову звітність вже сьогодні, завтра зможуть отримати додаткову конкурентну перевагу.

Особливо важливими для розвитку нефінансового звітування в Україні стали нові вимоги закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», в якому йдеться про обов'язкове складання великими компаніями «Звіту про управління» за підсумками 2018 року. Звіт про управління – документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності [10].

Для вітчизняних підприємств однією з головних проблем, що пов'язана зі складанням «Звіту про управління», є відсутність вимог щодо інформації, яка має розкриватись у звіті. У законі відсутні вимоги та пояснення щодо структури, змісту та формату Звіту. Цей звіт орієнтований на те, що підприємство самостійно має вирішити, яку інформацію необхідно розкривати, але орієнтуючись на Директиву 2013/34/ЄС та Директиву 2014/95/ЄС [3].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Протягом останніх десятирічч виникла та активно розвивається концепція соціальної відповідальності бізнесу. Наведені переваги ведення соціально відповідальної діяльності обумовлюють необхідність впровадження адекватної комплексної системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління бізнесом, шляхом організації ведення соціального обліку та розбудови внутрішніх процесів нефінансового звітування. Українська практика ведення соціального обліку та складання нефінансової звітності, хоча і базується на міжнародних стандартах, проте значно відстає від зарубіжних компаній за кількістю та якістю звітів. Така обставина пояснюється відсутністю єдиного нормативно-правового регулювання соціального обліку та нефінансової звітності, не розробленістю національних системних підходів обліку, методологічного інструментарію для складання нефінансової звітності, необхідних для моніторингу результатів реалізації концепції соціально відповідального бізнесу. Подальші наукові дослідження будуть стосуватися розв'язання окреслених проблем.

Список літератури.

1. Бедзай, О.В., Федченко, Т.В. Соціальна відповідальність бізнесу: проблеми розвитку та бухгалтерського обліку. *Культура народів Причорномор'я*: науковий журнал. 2013. № 256. С. 70-74. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/92349>.
2. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 року. URL: <http://svb.ua/national-csr-strategy>.
3. Карпенко О.О., Мандзюк Н.К. Соціальна відповідальність як чинник економічного розвитку вітчизняних підприємств. *Ефективна економіка*. 2018. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6219>.
4. Левицька С.О. Соціальний облік: методичний підхід та організаційне забезпечення. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2014. №797. С. 255-262. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2014_797_36.

5. Герасименко О. Соціальний облік та нефінансова звітність як інструмент реалізації соціальної відповідальності. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2012. №137. С. 39-43. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_46/fail/ch2/7.pdf.
6. Правдюк Н.Л. Соціальні аспекти бухгалтерського обліку. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. №12. С. 91-101.
7. Будько О.В. Облік соціальної відповідальної діяльності як інформаційна основа управління сталим розвитком підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 20. С. 33-38. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_20_9.
8. Руденко О.В., Кондратюк О. М. Екологічна та облікова політики в управлінні промисловим підприємством. *Ефективна економіка*. 2019. №6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7108>.
9. Мулик Т.О. Інтегрована звітність підприємства: стан та перспективи розвитку. *Ефективна економіка: електронне фахове видання*. 2019. №11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/61.pdf.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

References.

1. Bedzaj, O.V. and Fedchenko, T.V. (2013), "Corporate Social Responsibility: problems of development and accounting", *Kultura narodov Prichernomorja*, vol. 256, available at: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/92349> (Accessed 07 Nov 2020).
2. The strategy to promote the development of corporate social responsibility in Ukraine until 2020, available at: <http://svb.ua/national-csr-strategy> (Accessed 07 Nov 2020).
3. Karpenko, O.O. and Mandzyuk, N.K. (2018), "Social responsibility as a factor of domestic enterprises economic development", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 4, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6219> (Accessed 15 Nov 2020).
4. Levytska, S.O. (2014), "Social accounting: methodological approach and organizational support", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*, vol. 797, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2014_797_36 (Accessed 09 Nov 2020).
5. Herasymenko, O. (2012), "Social accounting and non-financial reporting as a tool for implementing social responsibility", *Visnyk Kyivskoho nationalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, vol. 137, available at: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_46/fail/ch2/7.pdf (Accessed 07 Nov 2020).
6. Pravdyuk, N.L. (2017), "Sotsialni aspekty bukhgalterskoho obliku", *Ekonomika, finansy, menedzhment: Aktualni pytannya nauky y praktiki*, vol. 12, pp. 91-101.
7. Budko, O.V. (2016), "Accounting socially responsible activities as an information basis for sustainability management company", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 20, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_20_9 (Accessed 09 Nov 2020).
8. Rudenko, O. and Kondratiuk, O. (2019), "Environmental and accounting policies in the management of an industrial enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 6, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7108> (Accessed 11 Nov 2020).
9. Mulyk, T.O. and Vascshilova, N.V. (2019), "Integrated soundness of the enterprise and prospect of development", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua> (Accessed 07 Nov 2020).
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine "On About accounting and financial reporting", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Accessed 07 November 2020).

Стаття надійшла до редакції 20.11.2020 р.